

El paper actual dels col·lectius professionals de treball social

The current role of professional social work groups

Si avui posem la mirada sobre nosaltres, els professionals del treball social, és totalment lògic que ens fixem també en el paper de les organitzacions que ens representen, que moltes vegades són l'únic espai de visibilització de la professió. Ens hi podem sentir més a prop o més lluny, però els col·legis i altres organitzacions oficials són els organismes que ens representen i el referent dels treballadors socials en els territoris corresponents. Per això hem volgut copsar, posant alguns exemples, com es posicionen diversos col·legis –de Catalunya, Galícia i Màlaga– davant de tres preguntes relacionades amb el present i el futur de les seves organitzacions.

Igualment hem volgut saber què suposa la nostra participació en la FITS d'Europa (la Federació Internacional de Treballadors Socials), amb les paraules de la presidenta d'aquest organisme que ens dona veu al continent europeu, i a través seu a la FITS Global, a la resta del món.

També ens ha semblat pertinent incloure un text d'una plataforma de professionals, "Àgora de Treball Social", que contesta preguntes similars, que s'uneixen, com diuen ells mateixos, per enfortir el treball social i augmentar la seva capacitat de projecció.

Per citar l'article: El paper actual dels col·lectius professionals de treball social. *Revista de Treball Social*. Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, agost 2018, n. 213, p. 71-88. ISSN 0212-7210.

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya

■ Què representa el Col·legi professional per al vostre territori?

La primera paraula que em ve al cap per respondre aquesta qüestió sobre el significat del Col·legi en el territori és *referència*. Si bé es cert que és una referència diferent en funció de quin sigui el subjecte, entenent com a subjectes la mateixa professió i els professionals, la ciutadania i les institucions amb què el Col·legi es relaciona. Si ens el mirem des del treball social, podem dir que en els darrers anys el Col·legi ha crescut com a espai comú i de trobada dels professionals. Un espai on compartir i construir coneixement sobre treball social, el saber professional que es construeix entre totes i que es transmet de forma col·lectiva. És un lloc on compartir preocupacions i reivindicacions, és la tribuna des de la qual els professionals podem posicionar-nos en relació amb aspectes que tenen a veure amb la professió mateixa o amb la justícia social. Una posició des de la qual podem fer sentir la veu del treball social, visibilitzar les necessitats d'aquells més vulnerables i influir en polítiques socials. És un facilitador d'eines i aliances, necessàries, per explorar noves vies de creixement de la professió, oferint-nos la possibilitat d'experimentar i poder innovar en treball social. És allà des d'on construïm el treball social del futur.

El Col·legi compta amb la participació de moltes persones que, individualment o en grup, són les generadores de la força col·lectiva, el múscul del coneixement que ens permet avançar. Les comissions i grups, que posen la seva expertesa a disposició dels companys i companyes per seguir avançant i creixent en les diferents àrees, en tot el territori, el Consell de Deontologia, el Grup 65 i grups Sènior, l'equip de la *Revista de Treball Social*, les companyes de l'Assessoria de Publicacions no Periòdiques, les companyes del Seminari Permanent d'Història, els diferents docents, tots i totes les professionals, que treballen de manera compromesa, a les diferents seus i delegacions són en essència la força que ens impulsa.

Pel principi d'acció i reacció el Col·legi també és referència per a les institucions amb què es relaciona. Aquest principi bàsic de la física estableix que quan un element, un cos, exerceix una força sobre un altre, aquest segon cos exerceix una força igual i de sentit contrari sobre el primer. El Col·legi permet establir una relació bidireccional i en condicions d'igualtat amb administracions públiques, entitats socials públiques o privades, universitats, col·legis professionals, forces socials, agrupacions i associacions diverses, etc., establint aliances i marcs col·laboratius diversos que permeten que cada cop siguem més fortes. Aquests espais es configuren també com un espai de "poder" del treball social que ens donen l'oportunitat de formar part d'espais de decisió estratègica.

Finalment, i malgrat que encara queda molt camí per recórrer en aquesta dimensió, el Col·legi també és una referència per a la ciutadania. Referència, sobretot, pel que fa al bon exercici professional i a la reclamació de drets. D'una manera molt natural, en els darrers anys s'han anat incrementant les consultes que la ciutadania adreça al Col·legi, per exercir la funció de garant de bona pràctica.

■ Quines activitats destaquen de la tasca del Col·legi?

Si una cosa ha caracteritzat el Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya aquests darrers anys, ha estat l'exponencial creixement de les activitats que organitza. Aquestes activitats són de naturalesa molt diversa, però sempre orientades a consolidar dos pilars molt bàsics, els serveis als col·legiats i l'enfortiment del treball social com a disciplina.

Una part destacada de les activitats són les que estan relacionades amb la formació. Formació pròpia i també formació organitzada en col·laboració amb diverses universitats, adreçada sobretot a postgraduats, però també amb alguna experiència en la formació pregrau, intentant avançar en les competències professionals de les diferents experteses del treball social i contribuint a visibilitzar el coneixement propi de la intervenció social.

En la definició essencial del Col·legi també hi ha la divulgació, la transferència del coneixement i la recerca. En aquest sentit, les publicacions –tant la *Revista de Treball Social* com les diverses monografies editades cada any, com la convocatòria bianual dels premis de recerca Dolors Arteman i la revisió de la història del treball social a Catalunya– en són un bon exemple.

En l'apartat de serveis adreçats a les col·legiades i els col·legiats, destacaríem serveis de suport com el Servei d'Orientació Laboral, adreçat a aquelles persones que busquen feina o un canvi en la seva trajectòria laboral. Aquest servei pretén, a través de l'assessorament personalitzat i de proximitat, ser un suport a la incorporació o a la promoció en el món laboral. Un projecte estratègic que combina la transferència i construcció del coneixement i l'acompanyament a les professionals, és el projecte de supervisió que ha crescut i s'ha consolidat els darrers anys, esdevenint una referència per a equips i professionals que busquen un treball reflexiu sobre la pràctica professional. També altres serveis orientats a la cura dels i les professionals, com ara SuporTS, que neix amb el propòsit d'acompanyar i tractar aquelles professionals amb problemes de salut relacionats amb l'exercici de la seva professió.

En les activitats del Col·legi s'han anat incorporant darre-rament els espais per al reconeixement a professionals per la seva rellevància. La Medalla d'Or constitueix ja un clàssic mitjançant la qual les treballadores socials destaquen compa-nyes que, bé per trajectòria o bé per significació en el moment actual, han contribuït a l'enfortiment del treball social.

Compromeses amb aquells més vulnerables, la solidaritat és un dels valors que defineixen el Col·legi. Així doncs, els Ajuts per Cooperació al Desenvolupament van ja per la setzena edició i han donat suport a més de 40 projectes de 23 països d'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina, amb més de 10.000 beneficiaris directes.

■ Quins aspectes haurien de millorar en un futur?

Mirant el futur, imaginem un Col·legi modern, en contacte amb la realitat d'una manera que sigui capaç d'adaptar-se als canvis que se succeeixen a velocitat vertiginosa al nostre entorn. Amb capacitat per rellegir la professió i actualitzar-se, incorporant respostes a noves necessitats, a nous paradigmes socials. Una organització i una professió competitiva, que es relaciona d'una manera col·laborativa però assertiva amb les altres disciplines amb què treballa de forma integrada. Una organització de referència, amb capacitat per influir en els espais de decisió i en les polítiques socials.

Ens imaginem una organització gran, en creixement, que agrupi tots els professionals de treball social i que arribi amb facilitat a tot el territori català. Que sigui capaç de compartir tot allò que organitza i de posar-ho a l'abast de totes les col·legiades, independentment del territori on siguin, amb el suport de les noves tecnologies.

Imaginem noves formes de participació de tota la comunitat del Col·legi, que permetin que tots els professionals puguin incorporar-s'hi i ser partícips dels diferents espais de treball, de decisió i de debat que es puguin plantejar.

Un Col·legi de futur que lideri la innovació en treball social en nous escenaris d'intervenció que s'aniran plantejant; que fomenti la recerca i que comparteixi els coneixements de manera àmplia, rigorosa i científica. Que a més d'explorar aquests nous espais, creixi reforçant camps de treball que han estat i són essencials per al treball social, com ara la infància, la justícia, l'educació..., i recuperant la perspectiva comunitària.

Ens veiem reforçant la comunicació que des del Col·legi es fa cap a la ciutadania, amb l'objectiu de donar a conèixer el treball social. Amb l'aliança dels mitjans de comunicació i utilitzant totes les eines al nostre abast d'una manera planificada i global, explicar la nostra professió, què fa una treballadora social, quins són els seus àmbits de competència professional i què pot esperar de nosaltres la ciutadania.

Creixerem des de la curiositat, des de l'avidesa per incorporar i sumar tota la diversitat possible, des de la capacitat d'aprendre del que passa més enllà de les nostres fronteres, prenent referents internacionals i exportant bones pràctiques, establint aliances que ens enriqueixin i ens facin més fortes.

Marga Garcia Canela

Vicedegana del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya

Colexio Oficial de Traballo Social de Galicia

Des del Col·legi de Treball Social de Galícia, entenem que aquest col·legi, com a representació del col·lectiu de professionals del treball social del nostre territori, ha de donar veu a les inquietuds, necessitats i problemes transmesos per tota la col·legialitat, atenent als diferents àmbits d'intervenció i a les múltiples singularitats territorials.

Des d'aquesta perspectiva i volent incidir en la necessitat de sentir el Col·legi com a propi, des d'aquesta nova Junta Directiva estem implementant diferents vies per obrir l'organisme a la col·legialitat, entenent que el Col·legi som tots els col·legiats, així que ens trobem amb el gran repte de fomentar la participació activa de tota la col·legialitat en tots i cadascun dels àmbits on es requereixi la nostra opinió tècnica, visibilitzant les diferents realitats de la pràctica professional, com a estratègia per ser presents en l'agenda política i exercir la nostra funció com a promotors dels canvis que la societat actual requereix, dignificant amb tot això la nostra professió.

En aquesta nova etapa, en la qual ens hem embarcat, ens trobem amb el repte d'incrementar la participació col·legial i precisament l'enquesta plantejada des de la RTS ens va oferir l'oportunitat de sondejar l'estat de participació de la nostra col·legialitat i de poder conèixer com sentien, entenien i volien que fos el Col·legi. Per poder construir d'aquesta manera, entre totes i tots, el Col·legi que volem que ens representi com a institució professional i que ens proporcioni un espai de construcció, formació i reflexió conjunta, per a la defensa i millora de la nostra labor professional.

Carmen Rodríguez Rodríguez

Vocal de Comunicació del Col·legi Oficial de Treball Social de Galícia

■ Què representa el Col·legi per a Galícia?

En aquest moment el Col·legi està sembrant certa il·lusió en els professionals, ja que fa poc que es va obrir una nova etapa en la qual sembla estar obert a la participació de les persones col·legiades. No obstant això, fins ara només puc dir que he sentit més gent preguntant "què haig de fer per donar-me de baixa del Col·legi?" que cap altra premissa sobre la institució.

■ Quines activitats destacades de les que ha dut a terme el Col·legi?

Doncs la veritat, el que consulto més són les ofertes d'ocupació, encara que reconec que en algun cas vaig utilitzar l'as-

sessoria jurídica. Per una qüestió de llunyania respecte de la seu del Col·legi, se'm fa complex anar-hi.

■ Quins aspectes es podrien millorar de cara al futur?

Acostar més el Col·legi als professionals, creant grups de treball locals i fent partícips els treballadors de totes les províncies. Plantejar un programa seriós de presència a les xarxes i en els mitjans de comunicació (si no et veuen és com si no existissis), a més de molta acció política, no es pot oblidar que la nostra feina professional és fonamentalment política, no pas partidista.

Rocío Fernández Díaz

Treballadora social

■ Què representa el Col·legi per a Galícia?

Per a Galícia tenir el COTS suposa tenir un òrgan únic de representació de la professió i que tota la comunitat tingui l'opció de dirigir-se a aquesta entitat i sàpiga que hi ha criteris unificats pel que fa a la presència i el desenvolupament del treball social al nostre territori.

Significa que qualsevol persona o entitat (diferents administracions, universitats, entitats privades i del tercer sector i fins i tot persones particulars), usuàries o no dels serveis socials, poden tenir una interlocució vàlida en matèria de treball social.

■ Quines activitats destacaries de les que ha dut a terme el Col·legi?

Destacaria el suport a les professionals col·legiades, la presència en els mitjans per ampliar el coneixement sobre la nostra disciplina i la formació que imparteix.

■ Quins aspectes es podrien millorar de cara al futur?

Planificar la formació en funció de les necessitats del mercat laboral (hi ha un dèficit de formació en les professionals en general, que no tenim formació en la gestió economico-administrativa dels serveis socials), fallen en aquesta matèria les escoles i també la formació puntual (cal formar en la pràctica de la gestió economicoadministrativa amb professionals expertes en la matèria).

Procurar que la cohesió de la xarxa de professionals col·legiades sigui més forta i millor, potser amb jornades d'interès per àrees, o fins i tot amb jornades que tinguin un contingut professional teoricopràctic i al mateix temps un apartat per afavorir les relacions interpersonals i fins i tot en un espai lúdic.

Carmen de la Sierra Vázquez

Treballadora social del Servei de Coordinació dels Serveis Socials Comunitaris

Colegio Profesional de Trabajo Social de Málaga

■ Què representa el col·legi professional per al vostre territori?

El Col·legi Professional de Treball Social se circumscriu segons els seus estatuts a Màlaga i la seva província. No obstant això, el nostre àmbit d'actuació és més ampli, ja que molts dels nostres serveis s'ofereixen en línia, la qual cosa permet col·legiar-s'hi qualsevol professional que resideixi en el territori nacional.

De fet, el 15% de les persones col·legiades pertanyen a altres comunitats autònomes i, per defecte, a altres províncies, cosa que demostra que l'àmbit d'actuació del COTS no es limita al nostre territori sinó que ofereix els seus serveis a tots els professionals que estiguin interessats a formar part del nostre col·legi.

Per tant, el Col·legi de Treball Social de Màlaga aposta pel bé de les persones col·legiades i, d'entre les seves funcions, destaca l'ordenació de l'exercici de la professió, la representació institucional de la mateixa i la defensa dels interessos professionals de les persones col·legiades.

A més, vetllem per la deontologia professional, vigilant i denunciant l'intrusisme professional, oferint formació específica i especialitzada, programant activitats encaminades a visibilitzar la professió i col·laborant activament amb la Universitat de Màlaga (Facultat d'Estudis Socials i del Treball) a través d'un conveni de col·laboració.

Des del COTS hem tingut molt clares les nostres línies estratègiques d'actuació i hem advocat pel seu compliment, centrant els nostres esforços en el desenvolupament de la professió, en què la **pràctica ètica** del treball es constitueix com un dels seus principis comuns.

■ Quines activitats dutes a terme pel vostre col·legi destacades?

L'objectiu principal del Col·legi de Treball Social de Màlaga és aportar valor a les persones col·legiades. És per aquest motiu que hem centrat els nostres esforços a dotar els nostres professionals de les eines necessàries per afrontar el seu treball quotidià, oferint una xarxa de serveis adaptada a les demandes que els nostres col·legiats han anat plantejant.

Així, comptem amb una plataforma en línia on les persones col·legiades poden accedir a l'oferta formativa que es publica anualment. Aquest servei dota d'una major qualificació els nostres professionals, tot potenciant-ne la formació contínua. A més dels cursos, el col·legi ofereix jornades, seminaris i conferències que aporten coneixement i afavoreixen el reciclatge dels nostres professionals.

D'altra banda, hem de destacar el nostre servei de publicacions (revistes electròniques, butlletí informatiu i publicacions en paper), que manté les persones col·legiades al dia de totes les novetats, permetent-los accedir a tota la informació a través del web.

Al respecte, destaquem les dues revistes que el nostre col·legi publica de manera permanent i que responen a la necessitat d'investigar, teoritzar i universalitzar els coneixements i experiències dels nostres treballadors socials.

Per aquest motiu, el 1993 es crea *Documentos de Trabajo Social* (DTS), que, a través del premi científic, aporta continguts i que actualment se n'edita la vint-i-unena edició.

Paral·lelament, va néixer *Trabajo Social Difusión* (TSD), una revista de caràcter divulgatiu (publicació bimensual) que dona a conèixer l'actualitat professional, difonent l'activitat dels col·legis adherits (Huelva, Sevilla, Cadis i Màlaga), la qual cosa la converteix així en un instrument per consolidar la nostra presència (dels col·legis, de la figura del treballador social i de la professió en general) en l'àmbit andalús.

Totes dues revistes estan disponibles en format digital i són d'accés gratuït per al conjunt de la ciutadania, si bé se'n fa més difusió entre els col·legis professionals i col·legiats en treball social que hi participen, així com entre la resta de col·legis professionals, universitats, administracions públiques, entitats socials i empreses prestadores de serveis.

Un altre aspecte a destacar són les comissions o grups de treball, formades per col·legiats que hi participen de manera voluntària. Aquestes comissions estan promogudes per la Junta de Govern i, en algunes ocasions, pels propis col·legiats. Solen crear-se amb un fi específic i poden ser temporals, per a l'estudi o valoració d'una situació concreta, o permanents. S'hi formulen propostes de treball, es dissenyen projectes, s'elabora documentació i s'assessora la Junta de Govern com a comitè expert en la matèria per a la qual es conformen.

Una altra de les nostres màximes és la de visibilitzar la professió, de manera que les institucions, l'administració i la ciutadania en general coneguin i valorin els nostres professionals com a experts qualificats en l'àmbit social.

Per això hem intensificat la signatura de convenis de col·laboració amb l'objectiu de participar en diferents activitats i continuar fomentant la visibilitat de la professió. De fet, acabem de renovar el conveni de col·laboració amb la Universitat de Màlaga (FEST), amb la qual mantenim una estreta vinculació. A més, tenim contacte amb altres administracions públiques com ara l'ajuntament i la diputació de Màlaga, que patrocinen des de fa anys el premi científic que el nostre col·legi convoca cada any.

■ Quins aspectes es podrien millorar en el futur?

Per al nostre Col·legi és important seguir potenciant el tre-

ball que s'està duent a terme, l'oferta formativa i tots els serveis que es presten, però considerem que és convenient comptar amb una programació a llarg termini, per la qual cosa volem elaborar un pla estratègic de cara als propers anys, comptant amb la participació activa de les persones col·legiades.

Altres aspectes importants en què volem incidir són: potenciar la participació (en les comissions de treball, trobades formatives i de reflexió, activitats lúdiques...), continuar promovent la recerca social, impulsar el paper del treball social en la defensa i reivindicació dels drets socials i, de manera transversal, treballar des de la perspectiva de gènere.

D'altra banda, un dels nostres reptes principals és la implementació d'un servei d'orientació laboral que ofereixi a les persones col·legiades assessorament i informació sobre les ofertes laborals que estiguin en vigor. Per aquesta raó, s'ha creat recentment la vocalia d'Emprenedoria i Ocupació des de la qual es pretén donar resposta a les demandes i consultes que realitzen les persones col·legiades.

Aquest servei oferiria a les persones col·legiades orientació laboral, informació sobre bons i programes d'ocupació, accés a cercadors, guies d'orientació per treballar a l'estranger i enllaços d'interès per al col·legiat que recorri al servei.

Sent una vocalia de recent creació, resulta imprescindible conèixer de primera mà les necessitats reals del nostre col·lectiu. Per això ens hem plantejat els següents objectius:

1. Conèixer la realitat actual del TS, les demandes formatives que s'hi adaptin i a la demanda laboral, comptant amb l'opinió de les persones col·legiades i de l'alumnat universitari.
2. Conèixer i difondre nous àmbits del treball social, així com experiències professionals.
3. Establir vies de col·laboració amb entitats de l'àmbit de l'ocupació.
4. Oferir orientació per a l'ocupació per a col·legiats, amb la realització d'un taller d'orientació laboral en el TS.

Un altre aspecte a millorar rau en la necessitat de fomentar un acostament més gran entre les persones col·legiades, de manera que se n'afavoreixi la participació. També hem intensificat la relació amb l'alumnat del grau de Treball Social i els recentment titulats, amb els quals estem treballant estretament gràcies a l'acord de col·laboració que mantenim amb la Universitat de Màlaga i, més concretament, amb la Facultat d'Estudis Socials i del Treball.

Per tant, cal assenyalar que el Col·legi de Treball Social de Màlaga aposta per millorar els serveis que s'ofereixen a les persones col·legiades i, per això, estem fent grans esforços des de la nostra organització. El repte principal que té el treball social és que la professió continuï sent rellevant i dinàmica, ja

que vivim en un món globalitzat amb molts reptes però també amb molt de potencial per eliminar les desigualtats. Així doncs, el repte principal de la nostra professió és el d'estar present en el disseny d'un demà millor.

María Lara Márquez

Col·legi Professional de Treball Social de Màlaga

Treball social internacional. Una mirada des de la Federació Europea del Treball Social

■ Què representa i suposa la pertinença a una organització com la FITS Europa?

La Federació Internacional de Treballadors Socials d'Europa (IFSW Europe, en anglès) és una organització de caràcter professional que mira d'influir en tot allò, inclosa la política, que afecti als professionals en l'exercici de la praxi, i alhora, en el mètode, l'ètica, els drets i deures que la guien.

Hem de situar la FITS Europa en el marc de la FITS Global (IFSW), com a organització mundial que lluita per la justícia social, els drets humans i el desenvolupament social a través de la promoció del treball social, els millors models possibles per al desenvolupament de la pràctica professional i la facilitació de la cooperació internacional. I ho fa a través d'una subdivisió territorial, composta per cinc regions territorials. Al costat d'Europa hi ha: Àfrica, Àsia i Pacífic, Amèrica Llatina, i Amèrica del Nord. En l'àmbit mundial dona suport als 126 països membres proporcionant una veu global per a la professió. Com a regió, FITS Europa, el maig del 2018, representava 39 països amb 41 associacions membres i més de 170.000 treballadors socials representats per les diferents associacions nacionals.

El Consell General del Treball Social (abans del 1982 la Federació d'Associacions d'Assistents Socials, FEDAAS) és membre de la Federació Global de Treball Social (FITS Global) des del 1970. A més des del punt de vista personal vaig ser escollida en les eleccions de la FITS com a membre de la Comissió Executiva de la Federació Europea el 2015 i com a presidenta el 2016, càrrec que ostento en l'actualitat, la qual cosa ha generat una sinergia molt positiva del posicionament i projecció del treball social al nostre país, a més de generar-se un enriquitment mutu en l'intercanvi de bones pràctiques i en l'augment d'incidència en les polítiques socials a Europa. Així mateix, la presidència de la regió europea forma part de l'Executiva de la Federació Global, per la qual cosa amplia la seva capacitat d'influència en l'àmbit mundial.

El Consell Econòmic i Social (ECOSOC) de les Nacions Unides i el Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF) van atorgar l'estatus consultiu especial a la FITS. A més, està treballant amb l'Organització Mundial de la Salut (WHO), l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans (OHCHR). La qual cosa involucra totes les regions. La FITS Europa està representada en organitzacions d'extensa trajectòria i gran influència en l'àmbit europeu, com ara la Plataforma Social Europea, el

CoE-INGO, EAPN, FRP-FRA, a més com a regió té un paper actiu en diverses comissions i comitès a escala global, en temes com l'ètica professional, la infància migrant no acompanyada o els drets humans.

Es pot entendre que en els seus 53 anys d'història (des del 1965), la FITS Europa ha aconseguit fer-se un lloc i donar continuïtat al seu projecte amb el pas dels anys, convertint-se en un referent professional visible i respectat per les organitzacions internacionals vinculades a les polítiques socials, a més ha servit d'intercanvi de bones pràctiques en països on el treball social iniciava la seva implantació i desenvolupament. La qual cosa es pot veure evolutivament a través de la celebració anual del Dia Mundial del Treball Social, en què la FITS és convidada a les celebracions de Nacions Unides, a Nova York i a Ginebra.

■ Quins temes es tracten i prioritzen?

Anualment, la FITS Europa celebra una Assemblea de Delegats, a més bianualment se celebra el Congrés Europeu de Treball Social, en què es marquen les pautes de funcionament i objectius de l'organització.

L'Agenda Global per al Treball Social i Desenvolupament Social és el producte d'una iniciativa de col·laboració entre les tres organitzacions internacionals que representen la professió de treball social (FITS), l'educació en el treball social (IASSW-AIETS) i desenvolupament social (ICSW). I que intenta emmarcar els esforços de la FITS a través dels objectius marcats bianualment: 2012-2014, promoció dels igualtats socials i econòmiques; 2014-2016, promoció de la dignitat i el valor dels pobles; 2016-2018, treballar cap a la sostenibilitat del medi ambient; 2018-2020, enfortir el reconeixement de la importància de les relacions humanes. En línia amb l'Agenda Global la promoció de la importància de les comunitats sostenibles i interdependents és un dels temes principals, potenciant que a través de l'apoderament de la comunitat s'aconsegueixi aconseguir un desenvolupament social i benestar de qualitat. Aquest és, com tots els altres, un compromís fonamental guiat i plantejat sobre la base de la definició i els principis ètics del treball social de la FITS. Els dos pilars estan en revisió actualment, ja que van ser assumits el 2012 i cal actualitzar-los.

Es treballa per adaptar-se als canvis del context organitzatiu i polític, al seu torn és important saber albirar les "finestres d'oportunitat" per al treball social que emergeixen dels moviments polítics i civils. En aquesta línia, podem veure que mentre que en línies generals la privatització dels serveis i les polítiques d'austeritat han arrelat profundament en els diversos sistemes polítics i econòmics de tot Europa, els esforços per combatre'ls comença a ser redirigit a esforços per minvar la desigualtat i la injustícia, en l'actualitat s'obren altres oportunitats per incidir en les polítiques europees que afloren, així

com el pilar europeu de drets socials, que pretén donar a la ciutadania nous drets i més eficaços, sobre la base de tres vessants principals: igualtat d'oportunitats i d'accés al mercat de treball; condicions de treball justes; i protecció i inclusió social. Desglossades en 20 principis fonamentals.

El futur del treball social a Europa es veurà afectat sens dubte per la implementació d'aquest pilar i les seves variables internacionals, tant en la seva aplicabilitat, com en les seves restriccions i recursos, per això tenim un projecte denominat "Treballadors socials per a una protecció social i sostenible a Europa" (2017-2019), que fa incidència en la visió i perspectiva professional en aquest tema a través de les organitzacions europees, així com el Llibre Blanc sobre el futur d'Europa, que és una sèrie de documents de reflexió, en els quals la Comissió Europea planteja el desenvolupament de la dimensió social d'Europa on la FITS pot ser un membre directe.

■ Quins reptes i aspectes de futur es dibuixen de les accions i peculiaritats de la FITS Europa?

En el futur interès d'Europa ha de constar el desenvolupament de serveis on la professió exerceix i el suport a les persones usuàries d'aquests serveis, però també cobertura de les necessitats dels treballadors socials i les eines pròpies de la professió. Per això, és important donar la visibilitat i la rellevància que el paper dels treballadors socials ha de tenir a l'hora de fer-se efectives les polítiques socials, més encara quan a peu de carrer es transformen en accions i són executades per professionals.

El treball social a Europa ha de fer front a temes de caràcter transfronterer des d'una posició sòlida enfront de les polítiques socials, tant en les propostes d'elaboració com en la seva aplicació, per això assumptes rellevants a la professió com són la praxi del treball social en situació de conflicte i emergències, amb persones refugiades, i "la determinació de l'edat en menors no acompanyats", són temes de rellevància que figuren en el pla de treball, que tracta d'adaptar-se als canvis contextuals que afecten la professió. L'austeritat pressupostària és una de les preocupacions més destacades pels professionals de l'àmbit europeu, i referent de la necessitat d'accions correctores de les mesures de les retallades socials, ja que l'austeritat dels temps de la crisi s'ha perpetuat.

Un altre dels reptes és aconseguir que més membres s'involucrin en el pla anual de treball de la federació, a més de tenir en compte la gran diversitat de les organitzacions membres que va des de col·legis, associacions, sindicats i organitzacions mixtes. És freqüent que els temes internacionals quedin relegats a un segon pla a causa de la falta de recursos materials i humans.

El ja consolidat procés de privatització, la robotització del mercat de treball, la burocratització, i de forma gairebé inhe-

rent, l'abandonament sistemàtic de la responsabilitat dels governs de garantir la qualitat dels sistemes de protecció social i el benestar, suposen amenaces a les quals el treball social per si sol no pot fer front. Per això, la federació requereix anar de la mà d'organitzacions internacionals per realitzar accions de conxorxes que materialitzin la contrapart, en l'exigència de la justiciabilitat dels drets i polítiques socials.

Finalment m'agradaria destacar la importància del procés de regulació europeu de les professions, en el qual volem influir per aconseguir més reconeixement de les qualificacions i regulació del treball social; per això és clau establir des de la federació òrgans consultius amb capacitat d'influència que contribueixin a potenciar el sentit d'identitat global com a professió a través dels valors, l'ètica i les pràctiques, així com potenciar la definició de rols i la promoció de coneixements adequats per al treball social que tinguin en compte l'equilibri necessari entre el que som i el que podem aportar.

Ana Isabel Lima Fernández

Presidenta de la FITS Europa, membre de l'Executiva de la FITS Global y presidenta del Consell General del Treball Social

Àgora de Treball Social. Una experiència de treball col·laboratiu

■ Què us ha portat a constituir aquesta plataforma? I què representa per al vostre territori?

Àgora de Treball Social de Lleida és una plataforma de trobada i intercanvi professional liderada per treballadors i treballadores socials. Mitjançant aquesta plataforma pretenem generar nous espais per a la informació, la divulgació, l'intercanvi i la reflexió entre els membres de la professió. La finalitat és enfortir el treball social i augmentar-ne la capacitat de projecció i impacte en dels escenaris socials en què es desenvolupa.

El punt de partida se situa l'any 2014 a través de la iniciativa d'un treballador social que va disseminar aquesta idea inicial entre diversos companys. Aquesta idea es va anar difonent entre el col·lectiu de treballadors i treballadores socials del territori, i actualment la plataforma té 22 membres en el seu grup motor, que inclou també docents i estudiants del grau de Treball Social.

Les raons que ens van portar a compartir i socialitzar la idea van sorgir a partir d'un seguit de necessitats àmpliament compartides per canalitzar d'una manera més efectiva les inquietuds, indignacions i malestars personals associats a un context general i continuat de retrocés en els sistemes de protecció. Aquest retrocés, acompanyat paral·lelament d'un procés de precarització de la professió, ha impactat de manera negativa les possibilitats que té el treball social de correspondre de manera efectiva als principis fonamentals que el caracteritzen.

Des d'una dimensió teòrica, aquestes raons esmentades es troben també en sintonia amb algunes anàlisis sociològiques més àmplies (BAUMAN, 2006; BECK, 2002; BELL, 2006; CASTELLS, 2001)¹ sobre les característiques de les nostres societats contemporànies, on les noves formes de participació i acció col·lectiva emergeixen com a reacció, primer, i com a proposta, més tard, davant d'una pèrdua d'estabilitat i legitimitat de les estructures i institucions tradicionals. Davant d'aquesta situació de pèrdua i desencant, augmenten les nostres sensacions de vulnerabilitat, incertesa i risc.

Lluny de desenvolupar una proposta sota la lògica de l'aïllament i la fragmentació, entenem que el que ens pot dotar de més força per afrontar les amenaces actuals és pensar de

¹ BAUMAN, Z. *Modernidad líquida*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica, 2006. ISBN: 9788437507590; BECK, U. *La sociedad del riesgo: hacia una nueva modernidad*. Barcelona: Paidós Ibérica, 2002. ISBN: 9788449318924; BELL, D. *El advenimiento de la sociedad post-industrial*. Madrid: Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420621494; CASTELLS, M. *La era de la información: economía, sociedad y cultura (Vol. 1). La Sociedad Red*. Madrid: Alianza Editorial, 2001. ISBN: 9788420677002.

manera col·lectiva, coordinada i col·laborativa –conjuntament amb els altres agents del treball social del territori– noves fórmules i idees que permetin a la professió continuar oferint respostes d'acord amb la seva missió social.

Àgora de Treball Social és un espai lliure, apolític, desvinculat d'organitzacions professionals, col·laboratiu, sense jerarquia, horitzontal, voluntari, compromès amb la professió, crític i constructiu, que ha aconseguit créixer i que actualment té impuls i presència entre el col·lectiu de professionals de treball social de Catalunya.

■ Quines activitats en destacaríeu?

En aquest sentit, i des d'un punt de vista metodològic, la fase inicial del projecte (2014-2016) es va focalitzar en la creació i consolidació dels dos espais estructurals a partir dels quals fer possible la trobada i el debat: l'espai físic i l'espai virtual. En relació amb l'espai físic, s'ha generat una rutina informal de reunions presencials de periodicitat mensual entre els membres, així com l'organització d'espais de reflexió i debat que hem anomenat "Parlem de...", que han generat noves sinergies entre diferents professionals. Així, destaquem els "Parlem de..." L'apoderament, La renda garantida de ciutadania, Mena, Política i treball social, realitzats fins al moment, amb una mitjana de participació de 30 professionals en cadascun. Aquests espais s'organitzen amb caràcter gratuït i obert, no cal inscripció prèvia i es porten a terme en establiments hotelers de la ciutat (bars que permeten afegir un toc informal i distès a les trobades i donar visibilitat de cara a la població aliena al treball social)

En relació amb l'espai virtual, s'ha creat un web que allotja continguts relacionats amb: la presentació de la iniciativa i els seus integrants; les accions i projectes que estan actius o en vies de desenvolupament; les notícies i esdeveniments sectorials i territorials que considerem més destacats, i finalment un bloc d'opinió en què es poden trobar articles especialitzats escrits per diferents membres d'Àgora o col·laboradors puntuals, així com relats sobre el dia a dia del treball social, presentació de projectes innovadors que estem desenvolupant en els nostres respectius llocs de treball, entre d'altres. Disposem d'una pàgina de Facebook, d'un compte de Twitter i d'un canal de Youtube, que ens permeten difondre a través de les xarxes socials els continguts que generem i les nostres opinions.

Destaquem l'impacte que la nostra proposta ha generat, en primer lloc, en les xarxes socials en l'àmbit local i la progressiva connexió i complicitat a què ha donat lloc, entenent que l'enfortiment de la comunitat professional passa per la construcció d'interaccions digitals que permetin teixir comunitats virtuals relacionades amb el treball social; aquest vessant ens ha permès participar d'altres experiències a nivell estatal, fomentades també en les noves tecnologies (per exemple la

plataforma blogoTSfera (<https://www.cgtrabajosocial.es/blogotsfera>), vinculada al Consejo General del Trabajo Social). Aquesta connexió ens ha permès crear relacions no només virtuals, sinó també participar en espais reals de debat en diferents ocasions i en diferents llocs de la geografia espanyola, i coincidir en la participació en congressos de treball social (Madrid, Mèrida, Saragossa i Sevilla, per posar alguns exemples). Aquest fet ens possibilita sobrepassar el nostre àmbit d'actuació territorial primari i establir complicitats amb altres treballadors i treballadores socials situats en diferents parts del territori de la província de Lleida, on hi ha un gran nombre de professionals allunyats de la ciutat, d'altres indrets de Catalunya i d'Espanya.

També volem destacar la nostra participació en l'organització, els darrers dos anys, del Dia Mundial del Treball Social de Lleida, conjuntament amb el Col·legi Oficial de Treball Social i la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la Universitat de Lleida. L'esperit d'Àgora és col·laboratiu, de sumar forces que ajudin el treball social a créixer i posar en relleu la gran tasca que realitzem en benefici de la societat.

I finalment, volem mostrar la nostra satisfacció per haver-nos convidat a presentar el projecte d'Àgora, el novembre del 2017, al Dixit² (Centre de Documentació de Serveis Socials del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies).

■ Quins aspectes us agradaria incorporar o millorar en el futur?

Com a balanç voldríem destacar, d'una banda, la construcció, al llarg d'aquests anys, d'un grup important de professionals procedents d'àmbits molt diversos, amb una relació forta i creixent. Destaquem la vinculació creada a partir del projecte, afavorint un sentiment de pertinença i una alta motivació per a la reflexió i el debat d'idees i projectes al voltant del treball social. El nostre objectiu és consolidar aquesta relació i presència i fer-la créixer.

Així mateix, volem implementar de manera més activa i donar a conèixer els projectes que vam dissenyar a l'inici i als quals cal donar un nou impuls: Connectem, Mentoria, Interc@nvi, "Si no fos...", i crear-ne de nous que responguin a noves necessitats del col·lectiu. Àgora es un espai obert a qualsevol iniciativa que ajudi a reconèixer i valorar la professió del treball social, per tant, estem oberts a les propostes que puguin sorgir i que siguin viables a l'hora d'implementar-les.

Alba Pirla Santamaria

Àgora de Treball Social

² El DIXIT és una iniciativa del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies que s'adreça als professionals de l'àmbit d'afers socials per promoure la gestió i la difusió del coneixement en aquest àmbit, així com en el dels drets de la ciutadania, la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a la dependència. La nostra iniciativa es va presentar en l'eix temàtic "Acció cívica, tercer sector i voluntariat": <http://agorats.com/presentacio-del-projecte-agorats-a-dixit-lleida/>.

